

Nr 30.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag angående fortsatt utgivande av otryckta ståndsprotokoll.

I anledning av framställningar av fullmäktige i riksgäldskontoret har riksdagen (åren 1936, 1939, 1942, 1945 och 1948) efter hemställan av bankoutskottet uppdragit åt fullmäktige att i en upplaga av 500 exemplar¹ till trycket befordra vissa ståndsprotokoll, nämligen ridderskapets och adelns protokoll vid 1760—1762 års riksdag, del 3, prästeståndets protokoll vid riksdagarna 1642—1678, borgarståndets protokoll vid riksdagarna 1719—1727 samt bondeståndets protokoll vid riksdagarna 1720—1741.

Av ifrågavarande protokoll ha hittills tryckts och utgivits Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll 1760—1762, del 3, prästeståndets riksdagsprotokoll, band 1 (1642—1660), borgarståndets riksdagsprotokoll från Frihetstidens början, band 1 (1719—1720), bondeståndets riksdagsprotokoll, band 1 (1720—1727), band 2 (1731—1734) och band 3 (1738—1739).

Under arbete äro följande protokollsband:

Prästeståndets riksdagsprotokoll, band 2 (1660—1664) och band 3 (1672—1678), borgarståndets riksdagsprotokoll, band 2 (1723), band 3 (1726—1727) och band 4 (1740—1741).

Av dessa protokoll beräknas under innevarande år utkomma borgarståndets riksdagsprotokoll, band 2, och bondeståndets riksdagsprotokoll, band 4.

I skrivelse den 18 januari 1951 hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* lämnat en redogörelse för i vilken omfattning ståndsprotokollen utgivits samt angivit, att från trycket återstode att utgiva ridderskapets och adelns protokoll för åren 1760—1762 (fjärde delen) —1779, prästeståndets protokoll för åren 1680—1714 och 1726—1800, borgarståndets protokoll för åren 1731—1779 samt bondeståndets protokoll för åren 1742—1779.

För utgivningen av ståndsprotokollen har hittills anvisats:

A. Under förslagsanslaget till *Utgivande av särskilda publikationer* för budgetåren 1936/37—1943/44 sammanlagt 84 000 kronor, avseende utgivningen av prästeståndets protokoll för åren 1642—1664, borgarståndets protokoll för åren 1719 och 1720 samt bondeståndets protokoll för åren 1720—1734. Av de anvisade medlen ha utbetalats 74 000 kronor, medan

¹ Upplagan har för de protokollsband som utgivits efter år 1948 begränsats till 350 exemplar.

återstående 10 000 kronor icke utnyttjats till följd av att utgivningen av prästeståndets protokoll av särskilda skäl blivit fördröjd. Beloppet har med anledning härav tillgodoförts budgetutjämningsfonden som besparing.

B. Under reservationsanslaget till *Utgivande av otryckta ståndsprotokoll* för budgetåren 1945/46—1950/51 sammanlagt 110 000 kronor, avseende utgivningen av ridderskapets och adelns protokoll för 1760—1762 års riksdag (tredje delen), prästeståndets protokoll för 1672—1675 och 1678 års riksdagar, borgarståndets protokoll för 1723—1727 års riksdagar och bondeståndets protokoll för 1738—1741 års riksdagar.

Av de under förevarande reservationsanslag anvisade medlen har hittills tagits i anspråk ett belopp av 61 500 kronor. Å anslaget finnes sålunda för närvarande en reservation av 48 500 kronor. I årets statsverksproposition, fjortonde huvudtiteln, har ifrågavarande reservationsanslag för budgetåret 1951/52 uppförts med samma belopp som för innevarande budgetår eller 20 000 kronor.

Fullmäktige ha i förenämnda skrivelse andragit, att fråga nu uppkommit om fortsatt utgivande av ståndsprotokollen och ha i detta hänseende anfört följande:

Utgivaren av ridderskapets och adelns samt bondeståndets riksdagsprotokoll, förste arkivarien Sten Landahl har i särskilda till fullmäktige avgivna promemorior, vilka här biläggas i avskrift¹, avgivit förslag i frågan. Förslaget avser utgivningen av fjärde och sista delen av ridderskapets och adelns protokoll vid 1760—1762 års riksdag samt bondeståndets protokoll vid 1742—1743 års riksdag. Av förstnämnda protokoll föreligger sedan år 1947 av Landahl på uppdrag av riddarhusdirektionen utredigerat tryckfärdigt manuskript till 27 ark protokollstext och 5 ark bilagor, för vilka $\frac{2}{3}$ av det fastställda arkarvodet utbetalats av riddarhusdirektionen.

Kostnaderna för utgivningen av de nya protokollsbanden har av Landahl på grundval bland annat av infordrade tryckerianbud, dagtecknade i slutet av december 1950, beräknats till för ridderskapets och adelns protokoll 19 065 kronor och för bondeståndets protokoll 36 500 kronor, sammanlagt sålunda 55 565 kronor. Denna kostnadsberäkning måste emellertid med hänsyn till redan inträffade prisstegringar å papper och höjning av arbetslöner m. m. anses ligga i underkant. Då tryckningen av protokollsbanden icke blir aktuell förrän längre fram, är det omöjligt att för närvarande uppskatta den slutliga kostnadssiffran. För det närmaste budgetåret torde allenast erfordras ett mindre belopp, uppskattningsvis 5 000 kronor, till redaktörsarvodet, vissa kostnader för avskrifter m. m. Ifrågavarande belopp torde kunna täckas av behållningen å reservationsanslaget till Utgivande av otryckta ståndsprotokoll, varför någon ytterligare medelsanvisning för budgetåret 1951/52 utöver redan begärd förstärkning av anslaget med 20 000 kronor icke synes påkallad. Beträffande den fortsatta medelsanvisningen ha fullmäktige för avsikt att successivt begära de belopp, som för respektive budgetår kunna erfordras till fullföljande av arbetet med ståndsprotokollens utgivning i enlighet med riksdagens beslut.

¹ Intagna som bilagor A, B och C till detta utlåtande.

Fullmäktige, som anse det önskvärt, att arbetet med utgivningen av otryckta ståndsprotokoll fortsättes och fullföljes utan avbrott, vilket de anse även stå i överensstämmelse med riksdagens tidigare och senast år 1948 i denna fråga fattade beslut, hemställa under återopande av vad i skrivelsen anförts, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen att uppdraga åt fullmäktige att låta i överensstämmelse med de i berörda promemorior innefattade planerna i en upplaga av 350 exemplar till trycket befordra ridderskapets och adelns protokoll vid 1760—1762 års riksdag, fjärde delen, samt bondeståndets protokoll vid 1742—1743 års riksdag, samt att bemyndiga fullmäktige att för ändamålet taga i anspråk erforderligt belopp av anslaget under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. till Utgivande av otryckta ståndsprotokoll.

Utskottet tillstyrker ett fortsatt utgivande av ståndsprotokoll i enlighet med fullmäktiges förslag samt hemställer i anslutning härtill,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förevarande framställning, må

dels uppdraga åt fullmäktige att låta i överensstämmelse med planerna innefattade i vid detta utlåtande fogade promemorior i en upplaga av 350 exemplar till trycket befordra ridderskapets och adelns protokoll vid 1760—1762 års riksdag, fjärde delen, samt bondeståndets protokoll vid 1742—1743 års riksdag,

dels ock bemyndiga fullmäktige att för ändamålet taga i anspråk erforderligt belopp av anslaget under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. till Utgivande av otryckta ståndsprotokoll.

Stockholm den 21 maj 1951.

På bankoutskottets vägnar:

F. SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sundvik, Fahlander*, Näsgård, Mogård*, De Geer och Boo*;

från andra kammaren: herrar Severin, Fröderberg, Nilsson i Landskrona*, Persson i Norrby, Schmidt, Sköldin och Johanson i Kalmar.

* Ej närvarande vid justeringen.

Avskrift.

Bilaga A.

P. M.

angående utgivningen av de otryckta riksdagsprotokollen.

Genom riksdagens beslut den 6 maj 1936 beviljades medel för utgivningen genom riksgäldskontorets försorg av dels Prästeståndets riksdagsprotokoll 1642—1660, dels Bondeståndets riksdagsprotokoll 1720—1727. Redaktörskapet för den förstnämnda publikationen uppdrogs åt dåvarande arkivrådet Arne Forssell, vilken emellertid på grund av bristande tid att fortsätta utgivningen år 1946 överlät uppdraget på fil. lic. Erik Granstedt. Denne fullföljde den av Forssell påbörjade volymen, som utkom av trycket år 1949. Redaktörskapet för Bondeståndets riksdagsprotokoll 1720—1727 uppdrogs åt undertecknad. Volymen utkom av trycket år 1939.

Den 15 mars 1939 beviljade riksdagen medel för den fortsatta utgivningen av nyssnämnda båda serier samt dessutom för utgivningen av Borgarståndets riksdagsprotokoll 1719—1720. Del 2 av Prästeståndets riksdagsprotokoll skulle omfatta andra riksdagen år 1660 samt 1664 års riksdag. Redaktörskapet övertogs år 1945 av e. o. arkivarien i riksarkivet Jan Liedgren. Volymen är ännu icke utgiven. Del 2 av Bondeståndets riksdagsprotokoll var från början avsedd att omfatta 1731 års riksdag men efter framställning av redaktören utvidgades genom riksdagsbeslut den 6 maj 1942 uppdraget till även 1734 års riksdag. Volymen utkom av trycket år 1945. Borgarståndets riksdagsprotokoll hade för riksdagarna före Frihetstiden utgivits av stadshistoriska institutet. Då detta icke disponerade medel för den fortsatta utgivningen, gjordes framställning att denna skulle övertagas av riksdagen, vilket denna även biföll. Till redaktör för band 1 av Borgarståndets riksdagsprotokoll från Frihetstidens början utsågs dåvarande andre arkivarien i Stockholms stadsarkiv Nils Staf. Nämnda band utkom av trycket år 1945.

Vid 1945 års riksdag gjordes framställning om medel för utgivning av Borgarståndets riksdagsprotokoll 1723 och Bondeståndets riksdagsprotokoll 1738—1739. På grund av den försening, som uppstått för Prästeståndets riksdagsprotokoll, gjordes ingen anhållan om anslag för en ny del. Riksdagens bifall till framställningen gavs den 20 mars 1945. Av de sålunda beslutade nya delarna har Bondeståndets riksdagsprotokoll, band 3, utkommit år 1948, under det att ovannämnda volym av Borgarståndets riksdagsprotokoll väntas utkomma inom kort.

Den 10 mars 1948 gav riksdagen sitt bifall till framställningen om fortsatt utgivning av de tre ofrälse ståndens riksdagsprotokoll. Beslutet avsåg Prästeståndets riksdagsprotokoll, band 3 (1672—1678), Borgarståndets riksdagsprotokoll, band 3 (1726—1727), samt Bondeståndets riksdagsprotokoll, band 4 (1740—1741). Då redaktören för den förstnämnda serien, e. o. arkivarien J. Liedgren, icke önskade mottaga uppdraget att utgiva den nya delen, utsågs till hans efterträdare fil. lic. E. Granstedt. På grund av flyttning till annan ort anhöll emellertid denne år 1949 att bli löst från kontraktet. Att i hans ställe omhänderhava redaktörskapet för Prästeståndets riksdagsprotokoll, band 3, utsågs numera e. o. arkivarien i riksarkivet Sven Olsson. Enligt med honom slutet kontrakt skall tryckfärdigt manuskript föreligga först år 1952. Arbetet på denna del fortgår. På grund av förseningen av band 2 av Borgarståndets riksdagsprotokoll har arbetet

med band 3 icke kunnat påbörjas förrän helt nyligen. Del 4 av Bondeståndets riksdagsprotokoll utkommer under loppet av innevarande år.

Till 1948 års riksdag hade även framställning gjorts, att riksdagen ville övertaga den fortsatta utgivningen av Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll, 1700-talsserien. Utgivningen hade tidigare bekostats av riddarhusdirektionen, vilken emellertid icke längre ansåg sig kunna anslå medel för editionsverket. Riksdagen gav sitt bifall till framställningen och medel beviljades sålunda för utgivningen av del 3 av adels protokoll från 1760—1762 års riksdag (= del 22 av serien). Av denna volym förelåg redan av riddarhusdirektionen bekostat tryckfärdigt manuskript. Riddarhusdirektionen hade uppdragit åt undertecknad att omhänderhava redaktörskapet och så gjorde också Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret. Volymen utkom av trycket år 1950.

För medel, av riksdagen ställda till riksgäldskontorets förfogande för utgivning av otryckta riksdagsprotokoll, ha sålunda hittills utgivits:

Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll 1760—1762, del 3. Utom 1950.

Prästeståndets riksdagsprotokoll, band 1 (1642—1660). Utom 1949.

Borgarståndets riksdagsprotokoll från Frihetstidens början, band 1 (1719—1720). Utom 1945.

Bondeståndets riksdagsprotokoll, band 1 (1720—1727). Utom 1939.

Bondeståndets riksdagsprotokoll, band 2 (1731—1734). Utom 1945.

Bondeståndets riksdagsprotokoll, band 3 (1738—1739). Utom 1948.

Under arbete äro:

Prästeståndets riksdagsprotokoll, band 2 (1660—1664).

Prästeståndets riksdagsprotokoll, band 3 (1672—1678).

Borgarståndets riksdagsprotokoll, band 2 (1723).

Borgarståndets riksdagsprotokoll, band 3 (1726—1727).

Bondeståndets riksdagsprotokoll, band 4 (1740—1741).

Anslag för nya delar av ovan nämnda publikationer har hittills av riksdagen beviljats för treårsperioderna 1936/1937—1938—1939, 1940/1941—1942/1943, 1945/1946—1947/1948 samt 1948/1949—1950/1951. I enlighet härmed skulle nu anslag begäras för budgetåren 1951/1952—1953/1954 för samtliga serier. Då emellertid, såsom framgår av ovanstående redogörelse, förseningar uppstått för dels Prästeståndets riksdagsprotokoll, dels Borgarståndets riksdagsprotokoll, ha redaktörerna för dessa båda serier ansett, att anslag för nya delar av dem icke böra begäras för instundande treårsperiod. Framställning göres därför endast av undertecknad om anslag för nya delar av dels Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll, dels Bondeståndets riksdagsprotokoll. Särskilda promemorior avseende dessa båda serier närslutas.

Stockholm den 8 januari 1951.

Sten Landahl.

Avskrift.

Bilaga B.

P. M.

angående Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll, del 23.

Sedan riksdagen genom beslut den 10 mars 1948 beviljat medel för utgivningen av bland annat Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll 1760—1762, del 3 (= seriens del 22), vilken publikation tidigare bekostats

av riddarhusdirektionen, har denna del nyligen utkommit av trycket. Såsom av Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret utsedd redaktör för publikationen ber undertecknad att värdsamt få göra följande framställning.

Av ridderskapets och adelns protokoll från 1760—1762 års riksdag, den längsta av de frihetstida riksdagarna, återstår närmast att utgiva den fjärde och sista delen (= seriens del 23). Sedan år 1947 föreligger av undertecknad utredigerat tryckfärdigt manuskript till 27 ark protokollstext och 5 ark bilagor eller tillsammans 32 ark, för vilka $\frac{2}{3}$ av det fastställda arkarvodet utbetalats av riddarhusdirektionen. Det är emellertid möjligt, att ytterligare två ark bilagor böra fogas till de redan färdiga. Volymen skulle sålunda komma att omfatta 34 ark protokoll och bilagor, vartill dock bör läggas dubbelspaltat personregister för riksdagens samtliga fyra delar (= seriens delar 20—23), förslagsvis beräknat till tre ark.

Avskrivningskostnaderna för eventuellt tillkommande bilageark beräknas till högst 200 kronor.

Redaktörskostnaderna: Då riddarhusdirektionen som nämnts utbetalat $\frac{2}{3}$ av det fastställda arkarvodet, behöves för de redan färdigställda 32 arken här blott beräknas den återstående tredjedelen av 260 kronor, d. v. s. $32 \times 86:67 = 2\,773:44$. För eventuellt tillkommande två bilageark uppföres hela arkarvodet, d. v. s. $2 \times 260 = 520$ kronor. De tre registerarken, för vilka arvodet tidigare fastställts till 750 kronor per ark, kräva ett belopp av 2 250 kronor. Redaktörsarvodet för här planerade volym beräknas sålunda tillsammans till 5 543 kronor 44 öre.

Tryckningskostnaderna: Enligt begärd tryckerioffert från Aktiebolaget P. A. Norstedt & Söner, där föregående delar av publikationen tryckts, ha tryckningskostnaderna beräknats efter 297 kronor per 16-sidigt tryckark. För de 34 textarkens tryckning skulle de alltså uppgå till 10 098 kronor. För registerarken blir kostnaden 563 kronor per ark eller för de tre arken 1 689 kronor.

För omslag med titeltryck beräknas 71 kronor.

För marginalrubrikerna i protokollstexten kalkyleras en kostnad av 65 öre per styck. Då de uppgå till ett antal av 712 stycken, utgör kostnaden för dem således 462 kronor 80 öre.

Utgifterna skulle sålunda bliva:

Avskriftskostnaden	200:—
Redaktörsarvode	3 293:44
Arvode för personregister	2 250:—
Sättnings- etc. kostnader för text	10 098:—
» » » » registerark	1 689:—
» » » » omslag	71:—
» » » » marginalrubriker	462:80
Korrigeringskostnader o. s. v.	1 000:76
	<hr/>
	Summa kronor 19 065:—

Med stöd av vad ovan anförts får jag värdsamt hemställa, att Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret ville hos riksdagen utverka, att ett belopp av 19 065 kronor beviljas att, fördelade på tre budgetår, användas till utgivning av Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll, del 23.

Stockholm den 8 januari 1951.

Sten Landahl.

Avskrift.

Bilaga C.

P. M.

angående Bondeståndets riksdagsprotokoll, band 5.

Av den i enlighet med riksdagens beslut utgivna publikationen Bondeståndets riksdagsprotokoll utkom år 1939 del 1, omfattande åren 1720—1727, år 1945 del 2, omfattande åren 1731—1734, och år 1948 del 3, omfattande åren 1738—1739.

Den 10 mars 1948 beviljade riksdagen medel för utgivningen av del 4, omfattande protokoll och bilagor från 1740—1741 års riksdag. Då denna del för närvarande till större delen föreligger i för ombrytning färdigt spaltkorrektur och därför beräknas utkomma av trycket under loppet av innevarande år, får undertecknad såsom av Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret utsedd redaktör för publikationen värdsamt göra följande framställning.

De bondeståndets riksdagsprotokoll, som närmast böra komma i fråga vid publikationsseriens fortsättande, äro de för 1742—1743 års riksdag, den för ståndets riksdagshistoria måhända mest betydelsefulla av de frihetstida riksdagarna. Protokollen utgöra i handskrift en inbunden volym, vilken, sedan blanka blad frånräknats, befunnits omfatta 1.120 sidor. De äro till större delen, 795 sidor, skrivna av bondeståndets kanslist, under det att sekreterarens handstil återfinnes blott på 310 sidor. Då båda dessa handstilar varit representerade i tidigare delar av publikationen, finnes möjlighet att göra en ganska exakt beräkning av hur många trycksidor protokollstexten kommer att omfatta. För båda stilarna gäller sålunda, att två handskriftssidor i det närmaste fylla en trycksida. Protokollstexten skulle alltså kräva 560 trycksidor eller 35 ark. Härtill bör — i likhet med vad som tidigare skett — fogas utrymme för rubriker för de olika sammanträdesdagarna, noter, mellanslag och nya stycken. Detta utrymme beräknas till 40 sidor eller 2 1/2 tryckark.

Härtill komma bilagor. I likhet med föregående volym äro de från ståndet utgångna extraktprotokollen icke intagna i protokollen. De förra komplettera dock mängden gång de senare därigenom att motiveringarna för besluten fått en utförligare formulering i extrakten. Åtskilliga extraktprotokoll måste därför avtryckas som bilagor sannolikt dock icke i lika hög grad som vid den under utgivning varande delen. Därtill komma från ståndsmedlemmar ingivna, viktigare memorial. De betydelsefulla frågorna vid denna riksdag, tronföljdsfrågan, räfsten för det med Ryssland påbörjade kriget och det därav föranledda dalupproret, ha i osedvanligt hög grad framkallat memorial från ståndets ledamöter. En undersökning har emellertid visat, att många av dessa memorial ofta äro tillfredsställande refererade i det ovanligt utförliga protokollet. Att redan nu med säkerhet avgöra, huru många ark dessa båda grupper av bilagor komma att kräva, är dock icke möjligt. För säkerhets skull räknas med 7 1/2 tryckark. Utöver dessa bilagor böra som i publikationens tidigare band även medtagas Allmogens allmänna besvär och Kungl. Maj:ts resolution på dem. De beräknas vardera till tre tryckark. I sin helhet skulle bandet således komma att utgöras av 864 sidor eller 54 tryckark, d. v. s. få samma omfång som band 1 av serien.

Avskrivningskostnaderna, beräknade efter numera vanlig avskrivningstaxa av kronor 4: — per timma, kalkyleras på följande sätt. Då tre hand-

skriftssidor kunna medhinnas per timma, kräver ett tryckark, d. v. s. 32 avskriftssidor, en kostnad av 40 kronor. För beräknade 51 tryckark text blir sålunda avskrivningskostnaden 2 040 kronor.

Redaktörskostnaderna: År 1948 höjdes arvodet för textark från 175 kronor till 260 kronor och för registerark från 500 kronor till 750 kronor. Penningvärdets sedan dess fortskridande försämring borde motivera en höjning av redaktörsarvodet på samma sätt som sker med avskrivnings- och tryckningskostnaderna. Det oaktat anser jag mig emellertid för närvarande böra avstå från att begära höjt arvode. Redaktörsarvodet för här planerade volym blir sålunda: 51 tryckark à 260 kronor = 13 260 kronor och tre registerark à 750 kronor = 2 250 kronor eller tillsammans 15 510 kronor.

Tryckningskostnaderna: Enligt begärd tryckerioffert från Almqvist & Wicksells tryckeriaktiebolag, där föregående delar av publikationen tryckts, ha tryckningskostnaderna beräknats efter 293 kronor per 16-sidigt tryckark. För de 51 textarkens tryckning skulle de alltså uppgå till 14 943 kronor. För registerarken tillkommer en kostnad av kronor 14: 50 per sida, alltså per tryckark kronor 232:—. Tryckningskostnaden för varje registerark blir således kronor 525:— och för tre sådana kronor 1 575:—. För omslag med mera beräknas kronor 78:—.

Härutöver beräknar tryckeriet förhöjning för noter med 7 kronor per sammanräknad hel sida. Om av de 2 1/2 ark, som ovan kalkylerats för noter, rubriker etc., två ark antagas åtgå för noter, skulle denna förhöjning alltså belöpa sig till 222 kronor.

För marginalrubriker om högst fem rader beräknar tryckeriet kronor 0: 75 per styck och dessutom 15 öres förhöjning för varje rad utöver fem. För protokollshandskriftens 880 marginalrubriker bör alltså först och främst kalkyleras en kostnad av kronor 660:— och, då ett stort antal rubriker överstiga fem rader, dessutom ett tillägg av kronor 100:—, eller tillsammans kronor 760:—.

Utgifterna skulle sålunda bliva:

Avskrivningskostnaden	2 040:—
Redaktörsarvode	13 260:—
Arvode för person-, ort- och sakregister	2 250:—
Sättnings- etc. kostnader för text	14 943:—
» » » » registerark	1 575:—
» » » » omslag	78:—
» » » » marginalrubriker	760:—
Förhöjning för noter	222:—
Korrigeringskostnader etc., förslagsvis beräknade till	1 372:—
	Summa kronor 36 500:—

Med stöd av vad ovan anförts får jag vördsamt hemställa, att Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret ville hos riksdagen utverka, att ett belopp av kronor 36 500 beviljas att, fördelade på tre budgetår, användas till utgivning av Bondeståndets riksdagsprotokoll, band 5.

Stockholm den 8 januari 1951.

Sten Landahl.